

OBSAH

1 ÚVOD	9
2 AKTUÁLNÍ STAV ZKOUMANÉ PROBLEMATIKY	10
3 PŘEHLED POZNATKŮ	17
3.1 Mladší školní věk	17
3.1.1 Vývoj v mladším školním věku	18
3.1.2 Činitelé vývoje	20
3.1.3 Význam pohybové aktivity od dětství.....	21
3.2 Mentální postižení	22
3.2.1 Vymezení pojmů	22
3.2.2 Klasifikace mentálního postižení	23
3.2.3 Etiologie mentálního postižení.....	26
3.3 Osobnost jedince s mentálním postižením	27
3.3.1 Poznávací procesy	27
3.3.2 Volní oblast	28
3.3.3 Citová oblast.....	28
3.3.4 Motorická charakteristika.....	29
3.3.5 Význam pohybové aktivity pro jedince s mentálním postižením	31
3.4 Motorické učení.....	33
3.5 Pohybové dovednosti	35
3.6 Sportovní trénink.....	37
3.6.1 Tréninková jednotka.....	38
3.6.2 Metody sportovního tréninku.....	40
3.6.3 Řízení sportovního tréninku.....	44
3.7 Sportovní možnosti osob s mentálním postižením.....	47
3.7.1 Český svaz mentálně postižených sportovců	47
3.7.2 České hnutí Speciálních olympiád	48
3.8 Koncepce sportu osob s mentálním postižením	49
3.8.1 Sportovní kluby a oddíly	49
3.8.2 Regionální přebory	50
3.8.3 Mistrovství České republiky	51
3.8.4 Reprezentační akce.....	51
3.9. Stolní tenis.....	54
3.9.1 Organizace pořádající soutěží stolního tenisu pro jedince s handicapem	55

3.9.2 Prognóza vývoje ve stolním tenisu	56
4 CÍLE A HYPOTÉZY	57
5 METODIKA.....	61
5.1 Výzkumné soubory	62
5.2 Metody pro získání dat.....	64
5.2.1 Ukazatelé motorické oblasti - úroveň individuálních dovedností.....	64
stolního tenisu	64
5.2.2 Ukazatelé sociální oblasti – úroveň sociálních dovedností.....	65
5.3 Organizace výzkumu.....	66
5.4 Zpracování dat.....	67
5.5 Rozsah platnosti	68
6 VÝSLEDKY	69
6.1 Ukazatelé motorické oblasti u jedinců s mentálním postižením	69
6.2 Ukazatelé motorické oblasti u jedinců intaktní populace.....	70
6.3 Komparace ukazatelů motorické oblasti	71
6.4 Rozbor jednotlivých testů individuálních dovedností stolního tenisu	72
6.4.1 Dribling rukou o stůl	73
6.4.2 Dribling na pálce	74
6.4.3 Forehand.....	75
6.4.4 Backhand.....	76
6.4.5 Servis.....	78
6.5 Ukazatelé sociální oblasti u jedinců s mentálním postižením.....	79
6.6 Ukazatelé sociální oblasti u jedinců intaktní populace	80
6.7. Komparace sociálních dovedností jedinců s mentálním postižením a intaktní.....	81
populace	81
6.8 Rozbor jednotlivých oblastí sociálních dovedností.....	82
6.8.1 Oblast svépomoci	83
6.8.2 Oblast sociálně – vzdělávací	84
6.8.3 Oblast mezilidských vztahů	86
6.9 Zhodnocení individuálních výsledků	87
6.10 Souhrn výsledků.....	90
7 DISKUSE	92
7.1 Poznámky k testům individuálních dovedností stolního tenisu	92
7.1.1 Pohybové dovednosti	93
7.1.2 Dovednosti sportovní	94

7.2 Poznámky k ukazatelům sociální oblasti	96
7.2.1 Oblast svépomoci	96
7.2.2 Oblast sociálně-vzdělávací	97
7.2.3 Oblast mezilidských vztahů	98
7.3 Poznámky k celkovému rozvoji	99
8 ZÁVĚRY	100
9 SOUHRN	104
10 SUMMARY	105
11 REFERENČNÍ SEZNAM	106
SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK POUŽITÝCH V TEXTU PRÁCE	113
PŘÍLOHY	114

V České republice se po roce 1989 začaly sportovní nabídky rozšiřovat nejen do oblastí městské populace, ale také mezi jedince s handicapem. Sport pro jedince s mentálními postiženími je v České Republice organizován Českým hnutím speciálních olympiád (CHSO), na mezinárodní úrovni Mezinárodní výborem Speciálních olympiád (SOI). Druhou velmi významnou organizací, podílející se na organizaci sportu pro jedince se speciálními potřebami, je Český svaz mentálně postižených sportovců (CSMPŠ). Na mezinárodní úrovni je to Mezinárodní sportovní federace pro osoby s intelektuální nedostupností (INAS FID).

Stolní tenis patří mezi jeden z nejrozšířenějších sportů v České republice. Je zapřísázen do struktur CHSO i CSMPŠ. Sportu se mohou věnovat všichni zájemci bez omezení. Stolní tenis můžete hrát děti, dospělí i lidé s různými typy handicapu, jak na úrovni rekreační, tak i závodní. Tenis sport nevyžaduje příliš náročné materiální vybavení a prostředí pro tenis sport je snadno realizovatelné.

Důkazem všeobecné dostupnosti je, že je provozován závodně na úrovni oddílové, regionální, celorepublikové i mezinárodní. Stolní tenis se s handicapem i bez reprezentují na Mistrovství světa, Evropy či na olympijských soutěžích (tj. Olympiádách, Paralympiádách, Deaflympiádách či Global games).

V České republice není systematická příprava sportovců s mentálními postiženími na vysoké úrovni. V této oblasti je v současné době velmi málo dostupné literatury a vhodné metody. Aktuálním problémem je i nezáměr dětí a mládežnických o pobytové aktivity. Tato práce by měla napomoci podchytit zájem dětí pomoci atraktivních cvičení a her, které povedou k rozvoji konkrétních dovedností. Měla by být zdrojem aktuální informací a inspirací pro trenéry a vychovatele, kteří pracují s jedinci s mentálními postiženími. Tento projekt navazuje na dlouholetou práci s mentálně postiženými a na předchozí práce Lukačové/Tráncové (1998, 2003).